

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/37/2018
Identifikačné číslo spisu:	3216010004
Dátum vydania rozhodnutia:	21.08.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:3216010004.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Dany Wänkeovej v trestnej veci obvineného E. F., pre zločin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, 3 písm. a) Tr. zák. a iné, na neverejnom zasadnutí 21. augusta 2018 v Bratislave, o dovolaní obvineného E. F. proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne zo 7. septembra 2016, sp. zn. 3To/70/2016, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného E. F. s a o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou zo 14. júna 2016, sp. zn. 3 T 2/2016 bol obvinený E. F. uznaný vinným zo zločinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, 3 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) a e) Tr. zák., prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 Tr. zák. a prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že dňa 13. októbra 2015 v čase asi o 15.00 hod. pod vplyvom alkoholu prišiel v T. F. T. na ulici B. č. XXXX/X k vchodovým dverám bytu č. XX na X. poschodí, v ktorom býva jeho sestra D. U., nar. XX.X.XXXX, zazvonil na zvonček, na čo mu sestra D. U. otvorila vchodové dvere, vošiel bez oprávnenia dovnútra, zavrel za sebou vchodové dvere a napriek jej nesúhlasu zotrval vo vnútri v byte a na chodbe a v kuchyni jej začal nadávať, biť ju päťami do tváre a do tela, škrtil ju pod krkom, na čo poškodená spadla na zem, kde ju ešte bil a hovoril jej, že ju zabije, aj keď si to odsedí, len aby mal od nej pokoj, čím poškodenej spôsobil pomliaždenie hrudníkovej steny obojstranne s podliatinami, pomliaždenie nadlaktia vpravo s podliatinami, pre ktoré zranenia bola citelne obmedzená na bežnom spôsobe života po dobu 7-10 dní, najmä na pohybe, pre bolesti pravého ramena, tváre, krku a hrudníka, ako aj pri sťaženom dýchaní a osobnej hygiene.

Zato ho okresný súd odsúdil podľa § 194 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 41 ods. 1 Tr. zák. s prihliadnutím na § 38 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. j), § 37 písm. h) Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky, výkon ktorého podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. podmienčne odložil na skúšobnú dobu 4 roky za súčasného uloženia probačného dohľadu nad jeho správaním v

skúšobnej dobe. Podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 51 ods. 4 písm. a) Tr. zák. uložil mu povinnosť spočívajúcu v príkaze nepriblížiť sa k poškodenej D. U. na vzdialenosť menšiu ako päť metrov a nezdržiavať sa v blízkosti obydlia poškodenej.

Odvolanie podané obvineným proti predmetnému rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou Krajský súd v Trenčíne uznesením zo 7. septembra 2016, sp. zn. 3To/70/2016, podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne, ako aj proti citovanému rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou podal obvinený E. F. dovolanie prostredníctvom obhajcu JUDr. Ing. Milana Mladého dňa 15. februára 2018.

V dovolaní obvinený poukázal na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., ktorého naplnenie videl v tom, že podaním doručeným 23. marca 2016 pred hlavným pojednávaním požiadal súd, aby mu bol ustanovený ex offo obhajca z dôvodu, že v tom čase nemohol zaplatiť zvoleného obhajcu z dôvodu jeho zlej finančnej situácie a necítil sa spôsobilý obhajovať sa sám. Podrobne vykladoval svoje majetkové a zárobkové pomery podľa pokynov súdu. O jeho žiadosti rozhodol súd opatrením vydaným 26. apríla 2016, ktorým mu neustanovil obhajcu z radov advokátov, pričom toto rozhodnutie považuje za nesprávne a tým, že voči nemu nemohol podať opravný prostriedok, nemohol sa domáhať zmeny tohto nesprávneho rozhodnutia a ďalej sa zákonne brániť. Ďalej poukázal na svoje výdavky s tým, že neustanovením obhajcu bol vystavený stavu, kedy sa nemohol dostatočne obhajovať a celému, čo sa dialo na hlavnom pojednávaní a aj na verejnom zasadnutí k odvolaniu, dobre nerozumel, bolo preto porušené právo na jeho obhajobu.

Poukázal tiež na to, že následne mu Okresný súd v Bánovciach nad Bebravou priznal nárok na obhajobu za zníženú náhradu vo výške 50%, v ktorom zohľadnil výdavky za lieky, ktoré nevedel vyčísliť, ale nezohľadnil mu výdavky na živobytie.

Z uvedených dôvodov považuje rozsudok Okresného súdu Bánovce nad Bebravou a uznesenie Krajského súdu v Trenčíne za nezákonné z dôvodu, že v trestnom konaní bolo zo strany súdu zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu, čím je naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

K dovolaniu obvineného E. F. sa vyjadrila prokurátorka príslušnej prokuratúry a poukázala na to, že okresný súd postupoval v zmysle ustanovenia § 40 ods. 2 Tr. por., keď na základe žiadosti obvineného tohto vyzval na preukázanie skutočnosti, že nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby. Medzi podaním žiadosti o ustanovenie obhajcu a rozhodnutím súdu o neustanovení obhajcu súd nevykonal žiadny procesný úkon, preto nemohlo dôjsť k porušeniu práva na obhajobu. Opatrenie o neustanovení obhajcu súd obvinenému doručil 26. apríla 2016 na hlavnom pojednávaní, ktoré následne odročil z dôvodu poskytnutia obvinenému dostatočného času na zvolenie si obhajcu. Pokiaľ ide o formu rozhodnutia o neustanovení obhajcu, súd postupoval zákonne a správne, keď rozhodol opatrením. Pokiaľ ide o vecné dôvody rozhodnutia súdu o neustanovení obhajcu, ako aj rozhodnutia súdu o trovách trestného konania vo vykonávacom konaní, tieto nemôžu byť predmetom dovolacieho konania.

Prokurátorka ďalej poukázala na vykonané znalecké dokazovanie za účelom posúdenia duševného stavu obvineného, zo záverov ktorých vyplynulo, že obvinený bol v čase skutku schopný svoje konanie ovládať a rozpoznať jeho nebezpečnosť a taktiež, že je schopný chápať zmysel trestného konania.

Z uvedených dôvodov navrhla podané dovolanie podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila aj poškodená D. U., a to v podstate k samotnej osobe obvineného.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie

bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 písm. h) Tr. por.), bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), osobou oprávnenou na jeho podanie (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Tr. por.), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Tr. por.).

Najvyšší súd následne na neverejnom zasadnutí podľa § 381 Tr. por. zistil, že dovolanie podané obvineným E. F. nie je dôvodné, a preto ho podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Obvinený vo svojom dovolaní výhradne namietal porušenie práva na obhajobu s tým, že mu nebol v konaní ustanovený obhajca.

Dovolací súd však považuje za potrebné v prvom rade uviesť, že konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

Dovolací súd vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu obvineným uplatnenému podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. uvádza, že u obvineného neboli splnené dôvody povinnej obhajoby. Obvinenému bol ustanovený - na základe jeho žiadosti - obhajca v prípravnom konaní, avšak následne bolo zistené, že obvinený má pravidelný mesačný príjem, je vlastníkom nehnuteľností a má úspory na vkladnej knižke v sume 5.014,69 Eur, z toho dôvodu sudca pre prípravné konanie zrušil ustanovenie obhajcu z dôvodu, že obvinený mal dostatočné prostriedky, aby uhradil trovy obhajoby.

Pokiaľ následne súd nevyhovel ďalšej jeho žiadosti, konal tak v súlade so zákonom, keďže obvinený predložil svoju žiadosť o ustanovenie obhajcu 23. marca 2016. Hlavné pojednávanie súd odročil a zisťoval, aké sú majetkové pomery obvineného, pričom zistil, že je poberateľom invalidného dôchodku, peňažnej kompenzácie zvýšených výdavkov na diétne stravovanie, ako aj v súvislosti so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, a teda celkovo má mesačný príjem v sume 427,28 Eur, pričom jeho výdavky vydokladoval v sume 205,38 Eur mesačne. Je vlastníkom nehnuteľnosti. Neuniklo pozornosti súdu, že svoje úspory obvinený postupne zredukoval a v deň podania žiadosti o ustanovenie obhajcu vybral zo svojej vkladnej knižky sumu 2007,80 Eur.

Preto okresný súd, pri posudzovaní žiadosti obvineného, správne dospel k záveru, že nie je dôvod pre ustanovenie obhajcu z dôvodu nemajetnosti obvineného a rozhodol o tom opatrením z 26. apríla 2016. Navyiac obvinenému poskytol lehotu za účelom zvolenia si obhajcu. Postupoval tak v súlade so stavom veci a zákonom.

Pokiaľ obvinený namieta, že súd rozhodol opatrením, ani v tomto smere nemožno konštatovať akékoľvek porušenie ustanovení Trestného poriadku. Forma rozhodnutia je v súlade s § 10 ods. 19 Tr. por. a tiež § 162 Tr. por., z ktorého vyplýva, že súd rozhoduje rozsudkom, trestným rozkazom alebo príkazom, kde to zákon výslovne ustanovuje; v ostatných prípadoch rozhoduje, ak zákon neustanovuje niečo iné alebo ak rozhodnutie nemá technicko-organizačnú alebo operatívnu povahu, uznesením. Keďže formu rozhodnutia o ustanovení obhajcu zákon neurčuje, ide o rozhodnutie, ktoré má technicko - organizačnú alebo operatívnu povahu, preto obhajcu súd ustanoví a ustanovenie obhajcu zruší opatrením

(§ 10 ods. 19). Rovnako tak o neustanovení obhajcu správne rozhodol súd opatrením.

Keďže zo spisu nevyplýval iný zákonný dôvod pre ustanovenie obhajcu obvinenému a súdy nemali pochybnosť o jeho spôsobilosti náležite sa obhajovať, nebol dôvod ustanovovať obvinenému obhajcu. Obvinený si mohol v ktoromkoľvek štádiu trestného konania obhajcu zvoliť.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávných chýb taxatívne uvedených ako dovolacie dôvody v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a) až písm. n) Tr. por. Mimoriadny opravný prostriedok - dovolanie - neslúži k revízii skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa.

Vzhľadom na vyššie uvedené, nakoľko obvinený skutočnosťami, ktoré uviedol vo svojom dovolaní, nenaplnil ním uvádzaný dovolací dôvod a ani iný v zmysle ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.